

INICIJATIVA ZA IZMJENE PROPISA ZA ZAPOSŁJAVANJE STRANACA U BIH

Propisi kojim se definiše zapošljavanje stranaca u BiH Zakoni koji uređuju uslove i procedure zapošljavanja stranaca u Bosni i Hercegovini, osim ako međunarodnim sporazumom nije drugačije propisano su:

- Zakon o strancima („Sl. glasnik BiH“ broj 88/15) i podzakonski akti reguliraju i okvir za ulazak i boravak stranaca u svrhu rada.
- Zakonom o zapošljavanju stranaca u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 111/12);
- Zakonom o zapošljavanju stranaca i lica bez državljanstva u RS („Sl. glasnik RS“, broj 25/09, 117/11);
- Zakonom o zapošljavanju stranaca u Brčko Distriktu BiH („Sl. glasnik BD BiH“, br. 15/09, 19/09, 20/10)

Izdavanje radne dozvole stranim radnicima u BiH, u pravilu, vezuje se za godišnje kvote radnih dozvola. Prema članu 64. stav 2. Zakona o strancima BiH Odluku o godišnjoj kvoti radnih dozvola donosi Vijeće ministara BiH, a na osnovu izraženih potreba entitetskih zavoda za zapošljavanje i zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH.

Godišnju kvotu radnih dozvola utvrđuje Vijeće ministara BiH, u skladu s migracionom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada. Prijedlog godišnje kvote radnih dozvola Vijeću ministara BiH podnosi Ministarstvo civilnih poslova BiH, kojem Agencija za rad i zapošljavanje BiH dostavlja prijedlog izraženih potreba organa nadležnih za poslove zapošljavanja stranaca Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH. U okviru godišnje kvote radnih dozvola, Vijeće ministara BiH utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje stranaca i broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti, te utvrđuje teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola prema izraženim potrebama.

Za izdavanje radnih dozvola nadležni su organi za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (službe za zapošljavanje).

Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produženje već izdatih radnih dozvola, pa potom za novo zapošljavanje. Prijedlog kvote sadrži podatke o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stepenu i vrsti obrazovanja, odnosno kvalifikacija ili stručnosti, te eventualno prema vrsti sezonskih djelatnosti, ukoliko se iskaže potreba.

INICIJATIVA ZA IZMJENU ZAKONA O STRANCIMA BIH

Nedostatak radne snage je gorući problem sa kojim se suočavaju poslodavci u BiH. Bez obzira što na zavodu postoji određen broj osoba sa zanimanjima za koje poslodavci smatraju da su deficitarna zanimanja te osobe ipak ne traže posao na Zavodima za zapošljavanje, nego su samo na evidencijama zbog zdravstvenog osiguranja za nezaposlene i drugih eventualnih naknada koje ostvaruju kao nezaposlene osobe.

Uzimajući u obzir činjenicu da su poslodavci u BiH sve više u nemogućnosti pronalaska odgovarajuće radne snage, te da je pored utvrđenih kvota potrebno još dodatno kvota za strane radnike, Udruženje poslodavaca u FBiH je mišljenja da je potrebno pristupiti izmjenama propisa u BiH koji definišu pitanje zapošljavanja stranaca u BiH.

U tom smislu potrebno je pristupiti određenim izmjenama Zakona kako bi se poslodavcima dala mogućnost da mogu na brz i jednostavan način doći do kvalitetne radne snage.

Shodno navedenom predložimo izmjenu okvirnog zakona u BiH, Zakona o strancima u BiH („Sl.novine FBiH“ broj 88/15) na način da se:

1. Ukidaju kvote za zapošljavanje i uvodi liberalizacija radne snage
2. Uvodi provođenje obaveznog testa tržišta rada,
3. Uvodi pozitivno mišljenje Zavoda za zapošljavanje, kao jedan od uslova za dobijanje radne dozvole,
4. Uvođenje obaveze entitetskih Zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta da donesu Odluku o deficitarnom zanimanju koja će biti izuzeta od obaveze testa tržišta rada i pozitivnog mišljenja zavoda. Na ovaj način poslodavci će biti u mogućnosti da za deficitarna zanimanja za koje Odluku donesu entitetski Zavodi i Zavod BD na brz i jednostavan način dođu do radne snage bez obaveze provođenja testa tržišta rada i pozitivnog mišljenja zavoda.
5. Uvođenje mogućnosti privremenog boravku i rada bez radne dozvole uz prethodnu prijavu na rad strancima koji obavljaju poslove sektorskih zanimanja u poslovnim subjektima koji su registrirani izvoznici i koji ostvaruju izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u cilju poticajnih mjera za rast izvoza.
6. Uvođenje mogućnosti privremenog boravka i rada bez radne dozvole stranim državljanima koji rade na kontroli kvaliteta materijala i gotovih proizvoda. Time bi se olakšao rad mnogih firmi koje rade za inostranog kupca. Zakon nije predvidio da po osnovu kontrole kvaliteta materijala i gotovih proizvoda stranci budu u našim pogonima za proizvodnju. Kada bi se prihvatila predložena izmjena isključena je mogućnost povrata gotovih proizvoda i dodatnih troškova za proizvođače.

Prema predloženim izmjenama poslodavci će, prije podnošenja zahtjeva za dozvolu za rad stranaca, prethodno zatražiti od nadležnih zavoda za zapošljavanje (Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje RS i zavoda za zapošljavanje BD) provedbu testa tržišta rada, te na osnovu pozitivnog mišljenja nadležnih zavoda podnijeti zahtjev za dozvolu za određeno zanimanje.

Ako se utvrdi da nema nezaposlenih osoba u Federaciji, RS; BD koje ispunjavaju zahtjeve poslodavaca, zavodi će izdati pozitivno mišljenje za zapošljavanje stranaca na osnovu kojeg poslodavci mogu podnijeti zahtjev za izdavanjem dozvola za rad.

Također definisana je mogućnost da entitetski Zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta na osnovu procjena tržišta rada može donijeti Odluku o deficitarnim zanimanjima za koje se izdaje dozvola bez obzira na mišljenje.

Uvođenje mogućnosti rada stranaca uz prijavu na rad bez radne dozvole ima za cilj mjere poticaja izvoza. Činjenica je da velike kompanije koje su orijentirane na izvoz sve više se susreću sa problemima dostupne radne snage na tržištu rada.

Nedostatak radne snage aktuelan je problem u posljednjih nekoliko godina za domaće privrednike, posebno izvoznike, a posebno je izražen u drveno-prerađivačkoj industriji. Više je razloga za to, od emigracije i nevoljkosti mladih da sele u ruralne krajeve gdje se nalazi većina pogona, do nedovoljnog interesa za upise u strukovne škole i rad u struci. Starija generacija majstora sve se više penzionise, a mladi idu u druge zemlje EU-a. Kako bi se taj problem spriječio vlasti moraju poduzeti određene mjere kako bi se nadomjestila radna snaga za kompanije izvoznike.

Predložena izmjena ima za cilj poticaja izvoza što je u interesu cjelokupne društvene zajednice. Predloženom izmjenom vrši se usklađivanje Zakona o strancima u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje i rad stranaca u BiH sa direktivama EU i zakonskim rješenjima u zemljama EU. Ovakav model zapošljavanja stranaca je u Sloveniji i Hrvatskoj. Slična rješenja su u zemljama EU. Zbog nedostatka radne snage sa kojim se suočavaju, zemlje EU mjenjaju svoja zakonodavstva kako bi te probleme riješili. Tako je, npr. Njemačka od prošle godine u potpunosti otvorila vrata radnicima iz trećih zemalja i poslodavci više nemaju obavezu dokazati da radnika nisu našli u Njemačkoj ili unutar EU. Radnicima iz trećih zemalja pritom se i odobrava boravak za traženje posla, pod uvjetom da imaju dovoljno sredstava za život u periodu traženja posla.

Napomena: Ukoliko se prihvati Inicijativa UPFBiH i izmjeni Zakon o strancima neophodno je usklađivanje zakonskih rješenja o zapošljavanju stranaca na svim nivoima (FBiH, RS i Brčko Distrikt). Potrebno je da se usklade zakoni o zapošljavanju stranaca entiteta i Brčko Distrikta BiH sa Zakonom o strancima u dijelovima koje se odnose na kvote, izuzeća i obavezu provođenja testa tržišta rada.

ZAKON O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O STRANCIMA

Član 1.

U Zakonu o strancima („Sl.glasnik BiH“, broj 88/15 i 34/21) u članu 49. u stavu 1. tački f) iza riječi prije dana podnošenja zahtjeva“ briše se zarez i dodaju se riječi „izdato od strane ovlaštene zdravstvene ustanove za obavljanje ljekarskog pregleda države porijekla, preveden na jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH, “ i na kraju iza riječi „ u BiH“ dodaju se riječi uz obavezu da u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva dostavi ljekarsko uvjerenje izdato od strane ovlaštene ustanove u BiH“ .

U stavu 3. riječi iza zareza „ a može se izuzeti od obaveze pribavljanja dokaza iz stava 1. tačka f) i g) ovog člana, o čemu odlučuje Služba.“ se brišu i stavlja točka umjesto zareza.

Član 2.

U članu 63. u stavu 2. riječi „na osnovu utvrđene kvote radnih dozvola u skladu sa članom 64. **(Kvota radnih dozvola)** ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu u skladu sa članom 65. **(Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu)** ovog zakona, te“ brišu se, a ostali dio teksta se nastavlja.

Član 3.

Član 64. se mijenja se i glasi:

Član 64.

(Test tržišta rada)

- (1) Radne dozvole u Bosni i Hercegovini izdaju se na osnovu testa tržišta rada.
- (2) Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za rad, poslodavac je dužan zatražiti provođenje testa tržišta rada kod područne službe za zapošljavanje odnosno Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje RS i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta.
- (3) Test tržišta rada iz stava 1. ovoga članka obuhvaća provjeru stanja u evidenciji nezaposlenih osoba i postupak posredovanja u cilju zapošljavanja radnika s tržišta rada entiteta i Brčko distrikta.
- (4) O rezultatu testa tržišta rada nadležni Zavodi za zapošljavanje obavijestit će poslodavca najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva poslodavca.
- (5) Ukoliko nadležni Zavodi za zapošljavanje ne odgovore u roku propisanom u stavu 4. ovog člana smatrat će se da je test tržišta rada pokazao da u evidenciji nezaposlenih osoba nema raspoloživih osoba koji ispunjavaju zahtjeve poslodavaca.
- (6) Ako je test tržišta rada pokazao da u evidenciji nezaposlenih osoba nema raspoloživih osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca za zapošljavanje, poslodavac će zatražiti mišljenje nadležnog Zavoda za zapošljavanje o mogućnostima zapošljavanja stranaca.

(6) Mišljenje nadležnog zavoda za zapošljavanje iz stava 6. ovoga članka poslodavac može zatražiti u roku od 60 dana od dana zaprimanja obavijesti o rezultatu testa tržišta rada.

Član 4.

U članu 65. naslov „(Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu)“ se mijenja i glasi „ (Radne dozvole koje se izdaju bez provođenja testa tržišta rada) „

U stavu 1) riječi „ Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola“ se zamjenjuju sa riječima „Poslodavac nije dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada iz člana 64 stava 1. ovoga Zakona“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Član 5.

Iza člana 65. dodaje se član 65a i 65 b koji glase:

Član 65a)

(Mišljenje nadležnog zavoda za zapošljavanje)

(1) Pozitivno mišljenje nadležnog zavoda za zapošljavanje iz člana 64. stav 6. ovoga Zakona izdat će se u roku od pet dana od dana traženja poslodavca, ako poslodavac:

- a) obavlja registriranu djelatnost u BiH,
- b) ima izmirene poreske obaveze i uplaćene doprinose na osnovu potvrde nadležnih institucija u FBiH, RS i BD,
- c) dokaže da se protiv njega ne vodi sudski postupak i da nije pravosnažno osuđen za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora duža od tri mjeseca;

(2) Dokaze o činjenicama iz stava 1. ovoga člana nadležni Zavodi za zapošljavanje pribavit će po službenoj dužnosti i/ili od poslodavca.

(3) Za davanje mišljenja iz stava 1. ovoga člana poslodavac je dužan dostaviti:

- a) ugovor o radu, odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu i
- b) dokaz o ispunjavanju zahtjeva poslodavaca traženih u testu tržišta rada.

(5) Rok važenja mišljenja iz stava 1. ovoga člana je 90 dana.

65b)

Izuzetak od provođenja testa tržišta rada

- (1) Na osnovu stanja na tržištu rada na nivou BiH entitetski zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta donijet će odluku o zanimanjima za koje poslodavac nije dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada iz člana 64 stav 1. ovoga Zakona.
- (2) Entitetski zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta Odluku iz prethodnog stava donosi najkasnije do 31.10. tekuće godine za narednu godinu.
- (3) Procjena stanja i potreba iz stava 1. ovoga člana utvrđivat će se na osnovu kriterija koji se odnose na:
  - a) zanimanja koja nedostaju na nivoima entitea i Brčko distrikta,
  - b) provedbu strateških i investicijskih projekata i
  - c) druge okolnosti važne za ekonomski rast i održivi razvoj.
- (4) Entitetski Zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta dužni su pratiti stanje i potrebe iz stava 1. ovoga člana i u skladu s tim, bez odgode, izvršiti izmjene i dopune Odluke iz stava 1. ovoga članka.
- (5) Odluka iz stava 1. ovoga članka objavit će se na internet stranici Agencije za rad i zapošljavanje i internet stranicama zavoda za zapošljavanje FBiH, RS I BD te kantonalnih službi za zapošljavanje.

Član 6.

U članu 67. stav 6 se briše.

Član 7.

U članu 69. u stavu 2. riječi „unutar utvrđenih kvota radnih dozvola za tekuću godinu koje su, shodno članu 64. (Kvota radnih dozvola) ovoga Zakona, utvrđene i razvrstane po djelatnostima“ – se brišu a ostali dio teksta se nastavlja.

U stavu 3. u prvoj rečenici iza riječi „odmah „ dodaju se riječi „a najkasnije u roku od 1 dana od dana obraćanja poslodavca“ ostali dio teksta se nastavlja. U drugoj rečenici iza riječi „odmah“ dodaju se riječi „a najkasnije u roku od 1 dana od dana dostavljanja prijave od strane nadležne službe“ ostali dio teksta se nastavlja.

Član 8.

U članu 77. u stavu 2) dodaju se nove tačke j) i k) koje glase:

„j) stranci koji obavljaju poslove iz zanimanja tehničari i stručni saradnici, uslužna zanimanja i prodavači, poljoprivrednici, zanimanja za neindustrijski način rada, rukovaoci i montažeri mašina i postrojenja, te jednostavna zanimanja u poslovnim subjektima koji su registrirani izvoznici i koji ostvaruju izvoz preko 30% od ukupnog prihoda.

k) stranci koji dolaze u BiH i koji kod pravnih lica sa sjedištem u BiH rade na poslovima kontrole kvaliteta materijala i gotovih proizvoda.“

U članu 77. dodaje se stav 9. koji glasi.

„(9) Stranci koji u BiH borave na osnovu prethodno odobrenog privremenog boravka po osnovu radne dozvole, nakon isteka radne dozvole, mogu raditi u BiH bez radne dozvole do 90 dana ukoliko su uredno podnijeli zahtjev za produženje radne dozvole i produženje dozvole za privremeni boravak. „

Član 9.

U članu 82. u stavu 6. iza riječi „BiH“ dodaju se riječi „ ili putem punomoćnika u BiH, uz punomoć potpisanu od strane stranog državljanina prevedenu na jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH“ stavlja zarez i ostali dio teksta se nastavlja.

Član 10.

U članu 83. st. 1. broj „ 90“ se zamjenjuje sa brojem „30“ a broj „60“ sa brojem „15“.

Član 11.

U članu 104. tačka 3) se briše.

Član 12.

U članu 141. tačka 9) se briše.

Član 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

OBRAZLOŽENJE

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za usvajanje Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o strancima sadržan je u odredbi člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nedostatak radne snage je gorući problem sa kojim se suočavaju poslodavci u BiH. Bez obzira što na zavodu postoji određen broj osoba sa zanimanjima za koje poslodavci smatraju da su deficitarna zanimanja te osobe ipak ne traže posao na Zavodima za zapošljavanje, nego su samo na evidencijama zbog zdravstvenog osiguranja za nezaposlene i drugih eventualnih naknada koje ostvaruju kao nezaposlene osobe.

Uzimajući u obzir činjenicu da su poslodavci u BiH sve više u nemogućnosti pronalaska odgovarajuće radne snage, te da je pored utvrđenih kvota potrebno još dodatno kvota za strane radnike, Udruženje poslodavaca u FBiH je mišljenja da je potrebno pristupiti izmjenama propisa u BiH koji definišu pitanje zapošljavanja stranaca u BiH.

U tom smislu potrebno je pristupiti određenim izmjenama Zakona kako bi se poslodavcima dala mogućnost da mogu na brz i jednostavan način doći do kvalitetne radne snage.

Shodno navedenom predlažemo izmjenu okvirnog zakona u BiH, Zakona o strancima u BiH („Sl.novine FBiH“ broj 88/15) na način da se:

1. Ukidaju kvote za zapošljavanje čime će se omogućiti angažovanje potrebne radne snage koja se ne može naći na evidencijama zaposlenih Službi za zapošljavanja;
2. Definiše pojednostavljenje procedura i skraćivanje rokova za proceduru zapošljavanja stranaca ;
3. Uvodi provođenje obaveznog testa tržišta rada, kao najvažnijeg preduslova za izdavanje radne dozvole stranim radnicima;
4. Uvodi pozitivno mišljenje Zavoda za zapošljavanje, kao uslova za dobijanje radne dozvole;
5. Uvođenje obaveze entitetskih Zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta da donesu Odluku o deficitarnom zanimanju koja će biti izuzeta od obaveze

testa tržišta rada i pozitivnog mišljenja zavoda. Na ovaj način poslodavci će biti u mogućnosti da za deficitarna zanimanja za koje Odluku donesu entiteski Zavodi i Zavod BD na brz i jednostavan način dođu do radne snage bez obaveze provođenja testa tržišta rada i pozitivnog mišljenja zavoda;

6. Uvođenje mogućnosti privremenog boravku i rada bez radne dozvole uz prethodnu prijavu na rad strancima koji obavljaju poslove iz zanimanja tehničari i stručni saradnici, uslužna zanimanja i prodavači, poljoprivrednici, zanimanja za neindustrijski način rada, rukovaoci i montažeri mašina i postrojenja, te jednostavna zanimanja u poslovnim subjektima koji su registrirani izvoznici i koji ostvaruju izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u cilju poticajnih mjera za rast izvoza;
7. Uvođenje mogućnosti privremenog boravka i rada bez radne dozvole stranim državljanima koji rade na kontroli kvaliteta materijala i gotovih proizvoda. Time bi se olakšao rad mnogih firmi koje rade za inostranog kupca. Zakon nije predvidio da po osnovu kontrole kvaliteta materijala i gotovih proizvoda stranci budu u našim pogonima za proizvodnju. Kada bi se prihvatila predložena izmjena isključena je mogućnost povrata gotovih proizvoda i dodatnih troškova za proizvođače;

Prema predloženim izmjenama poslodavci će, prije podnošenja zahtjeva za dozvolu za rad stranaca, prethodno zatražiti od nadležnih zavoda za zapošljavanje (Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje RS i zavoda za zapošljavanje BD) provedbu testa tržišta rada, te na osnovu pozitivnog mišljenja nadležnih zavoda podnijeti zahtjev za dozvolu za određeno zanimanje.

Ako se utvrdi da nema nezaposlenih osoba u Federaciji, RS; BD koje ispunjavaju zahtjeve poslodavaca, zavodi će izdati pozitivno mišljenje za zapošljavanje stranaca na osnovu kojeg poslodavci mogu podnijeti zahtjev za izdavanjem dozvola za rad.

U praksi bi to značilo ako se utvrdi da u Bosni i Hercegovini na tržištu rada nema raspoloživih nezaposlenih osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavaca, tada će poslodavci trebati podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za rad nadležnim službama, koje će potom po službenoj dužnosti od entitetskih zavoda i zavoda Brčko distrikta zatražiti mišljenje za zapošljavanjem pojedinog stranog radnika kod poslodavca. U slučaju davanja pozitivnog mišljenja, strancu će se odobriti dozvola za rad na osnovu koje će dobiti boravak za rad. S obzirom na to da će se ukinuti godišnja kvota dozvola za zapošljavanje stranaca, te će se omogućiti zapošljavanje na osnovu provođenja testa tržišta rada, a u određenim slučajevima i bez provedbe testa (prema listi deficitarnih zanimanja na osnovu odluke Zavoda).

Također definisana je mogućnost da entitetski Zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta na osnovu procjena tržišta rada može donijeti Odluku o deficitarnim zanimanjima za koje se izdaje dozvola bez obzira na mišljenje.

Uvođenje mogućnosti rada stranaca uz prijavu na rad bez radne dozvole ima za cilj mjere poticaja izvoza. Činjenica je da velike kompanije koje su orjenitarane na izvoz sve više se susreću sa problemima dostupne radne snage na tržištu rada. Nedostatak radne snage aktuelan je problem u posljednjih nekoliko godina za domaće privrednike, posebno izvoznike, a posebno je izražen u drvno-prerađivačkoj industriji. Više je razloga za to, od emigracije i nevoljkosti mladih da sele u ruralne krajeve gdje se nalazi većina pogona, do nedovoljnog interesa za upise u strukovne škole i rad u struci. Starija generacija majstora sve se više penzioniše, a mladi idu u druge zemlje EU-a. Kako bi se taj problem spriječio vlasti moraju poduzeti određene mjere kako bi se nadomjestila radna snaga za kompanije izvoznike. Predložena izmjena ima za cilj poticaja izvoza što je u interesu cjelokupne društvene zajednice.

Predloženom izmjenom vrši se usklađivanje Zakona o strancima u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje i rad stranaca u BiH sa direktivama EU i zakonskim rješenjima u zemljama EU. Ovakav model zapošljavanja stranaca je u Sloveniji i Hrvatskoj. Slična rješenja su u zemljama EU. Zbog nedostatka radne snage sa kojim se suočavaju, zemlje EU mjenjaju svoja zakonodavstva kako bi te probleme riješili. Tako je, npr. Njemačka od prošle godine u potpunosti otvorila vrata radnicima iz trećih zemalja i poslodavci više nemaju obavezu dokazati da radnika nisu našli u Njemačkoj ili unutar EU. Radnicima iz trećih zemalja pritom se i odobrava boravak za traženje posla, pod uvjetom da imaju dovoljno sredstava za život u periodu traženja posla.

Napomena: Ukoliko se prihvati Inicijativa UPFBiH i izmjeni Zakon o strancima neophodno je usklađivanje zakonskih rješenja o zapošljavanju stranaca na svim nivoima (FBiH, RS i Brčko Distrikt). Potrebno je da se usklade zakoni o zapošljavanju stranaca entiteta i Brčko Distrikta BiH sa Zakonom o strancima u dijelovima koje se odnose na kvote, izuzeća i obavezu provođenja testa tržišta rada.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Članom 1. propisuje se priznavanje ljekarskog uvjerenje od strane države porjekla koje se predaje uz zahtjev za izdavanje privremene dozvole za strance uz obavezu da ljekarsko uvjerenja iz BiH dostavi najkasnije 15 dana nakon podnošenja zahtjeva.

Članom 2. ukidaju se kvote kao pravni osnov za dobijanje radne dozvole i zamjenjuju se sa testom tržišta rada.

Članom 3. mijenja se član 64. na način da se uvodi zamjena za kvotni sistem zapošljavanja stranih radnika, odnosno prema predloženim izmjenama u članu 2. uvodi se test tržišta rada.

Poslodavac koji želi zaposliti stranog radnika, prije nego zatraži dozvolu za boravak i rad, treba provjeriti ima li na domaćem tržištu traženih radnika. Taj posao, na zahtjev poslodavca, obavljaju entitetski Zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, koji u roku od 15 dana trebaju istražiti ima li u evidenciji nezaposlenih radnika koji udovoljavaju traženim uslovima te ih uputiti poslodavcu. Ako u evidenciji nezaposlenih ima dovoljno traženih radnika poslodavcu neće biti dozvoljen uvoz radne snage, odnosno Zavodi će mu uputiti negativnu obavijest. Ako nema dovoljno radnika, poslodavac prima pozitivnu obavijest što znači da može uvesti radnika, odnosno može podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za boravak i rad stranog radnika.

Članom 4. mijenja se stav 1. u članu 65. na način da se **kvotni sistem zamjenjuje sa testom tržišta rada** iz člana 64 stava 1. ovoga Zakona.

Članom 5. dodaju se članovi 65a i 65 b kojim se uvodi se obaveza davanja „**Mišljenja nadležnog zavoda za zapošljavanje**“. Naime dodatim članom 65a definiše se da će se pozitivno mišljenje nadležnog zavoda za zapošljavanje iz članka 64. stav 5. ovoga Zakona izdat u roku od pet dana od dana traženja poslodavca, utvrđuju se uslovi koje mora ispunjavati poslodavci te propisuju dokumenti koje je dužan poslodavac dostaviti za izdavanje pozitivnog mišljenja poslodavca.

Članom 65 b) **propisuje se izuzetak od provođenja testa tržišta rada odnosno obaveza donošenja Odluke o deficitarnim zanimanjima od strane nadležnih institucija** koja će biti izuzeta kod provođenja testa tržišta rada. Definiše se obaveza entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta da donose odluku o zanimanjima za koje poslodavac nije dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada iz člana 64 stav 1. ovoga Zakona.

Članom 6. briše se stav 6. člana 67. kojim se definiše da strancu koji je ušao u BIH bez prethodno pribavljene radne dozvole ne može odobriti privremeni boravak po osnovu radne dozvole dok stranac boravi u BIH. **Na ovaj način omogućava se strancu da dobije privremeni boravak i u periodu dok se nalazi u BIH.**

Sasvim je nelogično da se strancu koji je ušao u BIH bez radne dozvole onemogućiti da dobije privremeni boravak po osnovu radne dozvole dok boravi u BIH. Ovo praktično znači da stranac koji je ušao u BIH kao turista ili po nekom drugom osnovu ne može čekati odobrenje radne dozvole i privremenog boravka, te mora napustiti BIH i ponovo se vratiti. U praksi se navode slučajevi da su stranci koji su boravili u BIH po osnovu turističke dozvole morali izaći iz države preći granicu i sačekati 24 sata na granici i ponovno ući u BIH. Ovakva rješenja zaista apsurdna. S druge strane imamo rješenja u Zakonu gdje stranac mora doći da lično preda zahtjev za privremeni boravak. U tom slučaju on dakle mora čekati da dobije radnu dozvolu pa tek onda da uđe u BIH kako bi mogao podnijeti zahtjev za privremeni boravak. Zaista Zakon ima dosta nedostataka i manjkavosti, ali svjesni smo da sada kada smo postali zemlja kandidat za EU svojoj zakonodavstvo moramo prilagođavati i usklađivati sa zakonodavstvom EU. S tim u vezi primjedba je opravdana i potrebno

Članom 7. u stavu 2. u članu 69. **briše se obaveza Kvota radnih dozvola** ovoga Zakona, utvrđene i razvrstane po djelatnostima.

Članom 8. u članu 77. u stavu 2) dodaju se nove tačke j) i k) kojim se **uvode mogućnosti privremenog boravku i rada bez radne dozvole uz prethodnu prijavu na rad strancima** koji obavljaju poslove iz zanimanja tehničari i stručni saradnici, uslužna zanimanja i prodavači, poljoprivrednici, zanimanja za neindustrijski način rada, rukovaoci i montažeri mašina i postrojenja, te jednostavna zanimanja u poslovnim subjektima koji su registrirani izvoznici i koji ostvaruju izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u cilju poticajnih mjera za rast izvoza.

Tačkom k) se uvodi mogućnosti privremenog boravka i rada bez radne dozvole stranim državljanima koji rade na kontroli kvaliteta materijala i gotovih proizvoda. Na ovaj način olakšat će se rad mnogih firmi koje rade za inostranog kupca. Zakon nije predvidio da po osnovu kontrole kvaliteta materijala i gotovih proizvoda stranci budu u našim pogonima za proizvodnju.

Članom 9. Predlaže se i izmjena člana 82. stav 6. Zakona o strancima kojim se omogućava strancu da putem punomoćnika u BiH, uz punomoć potpisanu od strane stranog državljanina prevedenu na jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH može podnijeti zahtjev za odobrenje/produženje privremenog boravka. Predložena izmjena ima za cilj da se radniku omogućiti da po ulasku u BiH odmah ima radnu dozvolu i odobrenje za privremeni boravak s kojim može zaključiti ugovor o radu.

Dosadašnje rješenje da stranac zahtjev za odobrenje/produženje privremenog boravka može podnijeti isključivo putem DKP-a BiH iz inostranstva ili lično u nadležnoj Službi u BiH je sasvim komplikovana procedura. Ovakvim rješenjem radnik je primoran da boravi u BiH bez mogućnosti da uđe u radni odnos.

Članom 10. predložene su izmjene člana 83. kojim se skraćuju rokovi koje imaju organi BiH da donesu rješenja. Predloženo je da se rok za donošenje odluke po zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu sa 90 dana skрати na 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je predat putem DKP-a BiH a rok od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizaciji Službe, skрати na 15 dana kada je direktno predat zahtjev od strane stranca.

Članom 11. mijenja se član 104 na način da se briše tačka 3. **odnosno obaveza Vijeća ministara da donosi Odluku o godišnjim kvotama.** Ovo je usklađivanje sa članom 5. kojim se brišu kvote.

Članom 12. briše se tačka 9) člana 141.

Član 13. utvrđuje se datum stupanja na snagu.

ODREDBE KOJE SE MIJENJAJU

Član 49

(Opšti uslovi za odobrenje privremenog boravka)

(1) Strancu se može odobriti privremeni boravak ako dostavi:

- a) dokaz kojim opravdava postojanje osnova za odobrenje privremenog boravka,
- b) pasoš sa rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka,
- c) dokaz da raspolaže sredstvima za izdržavanje, kako ne bi tokom boravka u BiH postao korisnik socijalne pomoći,
- d) dokaz o odgovarajućem smještaju,
- e) dokaz o zdravstvenom osiguranju,
- f) ljekarsko uvjerenje, izdato najkasnije tri mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od bolesti koje predstavljaju prijetnju javnom zdravlju u BiH, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog prvog privremenog boravka u BiH i
- g) potvrdu koju je izdao nadležni organ države porijekla da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavao za krivično djelo, koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za boravak.

(2) Smatra se da stranac koji posjeduje radnu dozvolu za rad u BiH ispunjava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje i zdravstveno osiguranje.

(3) Ukoliko stranac podnosi zahtjev za produženje privremenog boravka, dužan je da dostavi dokaz da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavao za krivično djelo izdat od nadležnog organa u BiH, a može se izuzeti od obaveze pribavljanja dokaza iz stava (1) tač. f) i g) ovog člana, o čemu odlučuje Služba.

(4) Stranac dnevni migrant koji podnosi zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka po osnovu obrazovanja, rada sa radnom dozvolom ili bez radne dozvole izuzet je od obaveze pribavljanja dokaza o odgovarajućem smještaju iz stava (1) tačke d) ovog člana.

Članak 63.

(Izdavanje radne dozvole)

(1) Radna dozvola može se izdati strancu na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja ga namjerava zaposliti (u daljnjem tekstu: poslodavac). Ovisno o mjestu prebivališta odnosno

sjedištu poslodavca, radnu dozvolu izdaje tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

2) Tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca izdaje radnu dozvolu na temelju utvrđene kvote radnih dozvola sukladno članku 64. (Kvota radnih dozvola) ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu sukladno članku 65. (Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu) ovoga Zakona, sukladno propisima kojima se uređuje izdavanje radne dozvole.

(3) Radna dozvola izdaje se za određeno radno mjesto odnosno za određenu vrstu poslova.

(4) Radna dozvola ne može se izdati s rokom važenja duljim od jedne godine.

Članak 64.

(Kvota radnih dozvola)

(1) Kvota radnih dozvola je broj radnih dozvola koje se mogu izdati u BiH u jednoj godini strancima određenih zanimanja, odnosno strancima koji obavljaju određene djelatnosti, a kojima je radna dozvola za rad u BiH potrebna i ulazi u kvotu, uključujući i broj radnih dozvola koje se mogu izdati u BiH u jednoj godini za sezonske radnike, utvrđene i razvrstane po djelatnostima od 90 do 180 dana u godini, sukladno smjeni godišnjih doba.

(2) Godišnju kvotu radnih dozvola utvrđuje Vijeće ministara, sukladno migracijskoj politici i uz uvažavanje stanja na tržištu rada. MCP podnosi Vijeću ministara prijedlog godišnje kvote radnih dozvola. MCP izrađuje prijedlog na temelju izraženih potreba tijela nadležnih za poslove zapošljavanja stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stupnju ivrsti obrazovanja odnosno kvalifikacija ili stručnosti, te prema vrsti sezonskih djelatnosti. Ta tijela podnose MCP-u svoje potrebe za radnim dozvolama putem Agencije za rad i zapošljavanje BiH.

(3) Unutar godišnje kvote radnih dozvola, Vijeće ministara utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje stranaca i broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti te utvrđuje teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola prema izraženim potrebama iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produžavanje već izdanih radnih dozvola, a potom za novo zapošljavanje.

(5) Prednost pri izdavanju radnih dozvola imaju stranci koji već imaju odobren privremeni boravak u BiH po osnovi spajanja obitelji sa strancem s odobrenim privremenim boravkom u BiH.

Članak 65.

(Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu)

Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola u sljedećim slučajevima:

a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom poslijediplomskom ili doktorskom studiju u BiH;

b) strancu čiji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu;

- c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole po osnovi međunarodnog sporazuma;
- d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svojeg specifičnog znanja;
- e) profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima koji rade u BiH na temelju valjano zaključenog ugovora;
- f) strancu koji se odrekao državljanstva BiH ili
- g) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH.

Član 67

(Veza između odobrenja privremenog boravka i radne dozvole)

- (1) Stranac ne može da počne raditi u BiH na osnovu radne dozvole prije nego što mu je odobren privremeni boravak, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.
- (2) Stranac može raditi u BiH samo na osnovu one radne dozvole na osnovu koje mu je odobren privremeni boravak. Na osnovu radne dozvole stranac može raditi u BiH samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za čije je obavljanje radna dozvola izdata, te na osnovu koje je strancu odobren privremeni boravak u BiH.
- (3) Privremeni boravak po osnovu radne dozvole odobrava se na period važenja radne dozvole uz dodatnih 30 dana, ali ne duže od jedne godine i može se produžiti pod istim uslovima pod kojim je boravak odobren. U roku od 30 dana od dana prestanka važenja radne dozvole prestaje da važi i odobrenje privremenog boravka.
- (4) Strancu neće prestati privremeni boravak u BiH odobren po osnovu izdate radne dozvole ako u toku trajanja odobrenog privremenog boravka u BiH promijeni radno mjesto unutar istog pravnog lica, te u roku iz stava (3) ovog člana Službi dostavi novu radnu dozvolu.
- (5) Strancu neće prestati privremeni boravak u BiH odobren po osnovu izdate radne dozvole ako u toku trajanja odobrenog privremenog boravka u BiH promijeni poslodavca, te u roku iz stava (3) ovog člana Službi dostavi novu radnu dozvolu ili dokaz o pokrenutom postupku za izdavanje nove radne dozvole.
- (6) Strancu koji je ušao u BiH bez prethodno pribavljene radne dozvole ne može se odobriti privremeni boravak po osnovu radne dozvole dok taj stranac boravi u BiH.

Članak 69.

(Privremeni boravak sezonskih radnika)

(1) Strancu sezonskom radniku može se odobriti privremeni boravak radi obavljanja poslova koji ovise o smjeni godišnjih doba iz ugovora o radu na određeno vrijeme, koji su izravno sklopili stranac i poslodavac iz BiH.

(2) Privremeni boravak iz stavka (1) ovoga članka odobrava se po osnovi radne dozvole koju izdaju tijela nadležna za poslove zapošljavanja stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko distrikta Bosne i Hercegovine unutar utvrđenih kvota radnih dozvola za tekuću godinu koje su, sukladno članku 64. (Kvota radnih dozvola) ovoga Zakona, utvrđene i razvrstane po djelatnostima od 90 do 180 dana u godini dana, sukladno smjeni godišnjih doba.

(3) Nadležne službe kojima se poslodavac obrati prijavom o potrebi za sezonskim radom dužne su odmah proslijediti prijavu Agenciji za rad i zapošljavanje BiH. Agencija za rad i zapošljavanje BiH obvezna je prijavu odmah učiniti dostupnom svim tijelima nadležnim za poslove zapošljavanja u BiH na razdoblje od osam dana. Ako se po proteku roka od osam dana za sezonski rad ne prijavi državljanin BiH, za te sezonske poslove može se angažirati i stranac.

(4) Sezonskim radnicima odobrava se privremeni boravak na razdoblje od 90 do 180 dana tijekom 12 mjeseci. Nakon isteka navedenog razdoblja stranac je dužan napustiti BiH.

(5) Privremeni boravak po ovoj osnovi može se produljiti pod istim uvjetima pod kojima je odobren boravak, s tim što ukupni privremeni boravak s produljenjem ne prelazi šest mjeseci tijekom 12 mjeseci.

(6) Privremeni boravak iz stavka (1) ovoga članka može se odobriti strancu koji, uz uvjete iz članka 49. (Opći uvjeti za odobravanje privremenog boravka) ovoga Zakona, ispunjava i sljedeće uvjete:

a) ima radnu dozvolu;

b) ima zaključen ugovor o radu ili obvezujuću ponudu za posao u statusu sezonskog radnika u BiH iz kojih se vide:

1) mjesto i vrsta rada,

2) vrijeme trajanja zaposlenja,

3) visina primanja,

4) broj radnih sati (tjedno ili mjesečno),

5) iznos eventualnog plaćenog dopusta,

6) datum početka zaposlenja i

7) ostali radni uvjeti;

c) dostavi dokaz da poslodavac preuzima odgovornost za stranca za vrijeme boravka u BiH, što uključuje troškove uzdržavanja, smještaja, ishrane, zdravstvenog osiguranja i povratka, te da se troškovi smještaja neće automatski odbijati od njegovih primanja.

(7) Prije donošenja odluke Služba po službenoj dužnosti, posredovanjem Agencije za rad i zapošljavanje BiH, provjerava jesu li ispunjeni uvjeti iz stavka (3) ovoga članka i je li na raspolaganju radno mjesto za odobravanje privremenog boravka po osnovi sezonskog zapošljavanja.

Član 77.

(Boravak u svrhu rada bez radne dozvole i potvrda o prijavi rada)

(1) Stranci koji borave u BiH po osnovi viznog, bezviznog ili prethodno odobrenog privremenog boravka mogu raditi u BiH bez radne dozvole do 90 dana u kalendarskoj godini ako obavljaju poslove kao:

a) ključne osobe u pravnoj osobi koje imaju viši položaj u upravi, odnosno koje upravljaju odjelima, prate i nadziru rad drugih zaposlenika, imaju ovlasti za primanje i otpuštanje radnika ili su stručnjaci koji posjeduju izvanredno znanje koje je bitno za rad pravne osobe, istraživačku opremu, tehnike ili upravljanje i slično, ukoliko su najmanje godinu dana bili zaposleni u toj pravnoj osobi ili su djelovali kao partneri neposredno prije premještaja u BiH, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa;

b) sveučilišni profesori koje sveučilišta u BiH pozovu za predavače, znanstvenici na znanstvenom ili stručnom usavršavanju, znanstvenici koji su predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji sudjeluju u provođenju znanstvenoistraživačkih projekata važnih za BiH;

c) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači opernih, baletnih, dramskih i drugih kazališnih priredaba ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredaba ili autori i izvođači iz područja glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, filmski umjetnici, kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje koje sudjeluje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama;

d) stručnjaci u području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike;

e) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućuju stručno usavršavanje i obuku osobama zaposlenim u fizičkim ili pravnim osobama sa sjedištem u BiH;

f) stranci koji dolaze u BiH zbog svojeg stručnog usavršavanja, obuke ili prakse u diplomatske misije ili konzularne urede akreditirane u BiH, institucije u BiH ili u pravne osobe sa sjedištem u BiH;

g) stranci koji obavljaju poslove u vezi s isporukom, montažom i servisom strojeva ili opreme;

h) stranci koji sudjeluju kao predavači na organiziranim stručnim skupovima i seminarima;

i) stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;

j) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima;

k) liječnici koji se po pozivu zdravstvene ustanove u BiH angažiraju za obavljanje specijalističkih pregleda i drugih medicinskih usluga;

l) stranci koji dolaze u BiH radi sudjelovanja na sportskim priredbama i natjecanjima;

m) sezonski radnici unutar ugovora o radu na određeno vrijeme koji su zaključili stranac i poslodavac iz BiH, uz ispunjenje uvjeta iz članka 69. st. (3) i (7) ovoga Zakona.

(2) Stranci koji borave u BiH po osnovi viznog, bezviznog, prethodno odobrenog privremenog boravka ili privremenog boravka po osnovi rada bez radne dozvole mogu raditi u BiH bez radne dozvole ako obavljaju poslove kao:

a) osnivači gospodarskog društva odnosno poduzeća sa sjedištem u BiH ako gospodarsko društvo ili poduzeće na svakog stranca, uključujući i osnivače, zapošljava najmanje pet državljana BiH, isplaćuje bruto plaću po svakom zaposleniku najmanje u visini prosječne bruto plaće u BiH i uredno izmiruje porezne obveze;

b) stručnjaci, nastavnici i predavači inozemnih kulturnih i obrazovnih ustanova koji obavljaju u BiH svoj stručni posao u sklopu projekta kulturne i obrazovne suradnje;

c) civilni, policijski i vojni službenici drugih zemalja koji dolaze u BiH da rade na temelju ugovora o suradnji s tijelima BiH;

d) članovi znanstvenih međunarodnih misija koji obavljaju istraživanje u BiH koje je odobrilo Vijeće ministara;

e) službenici vjerskih zajednica registriranih u BiH dok obavljaju posao vezan isključivo uz vjersku službu;

f) strani dopisnici akreditirani u BiH ili izvjestitelji stranih medija;

g) stranci koji, na temelju ugovora s Vijećem ministara, Ministarstvom obrane BiH, Ministarstvom pravde BiH ili Ministarstvom, obavljaju poslove za potrebe obrane, pravnog sustava ili sigurnosti države ili se stručno usavršavaju u tim područjima;

h) stranci angažirani na projektima bitnim za BiH ako su kao stručnjaci ili ključne osobe bitni za realiziranje projekta ili ako su upućeni na rad u BiH na temelju ugovora sklopljenog između stranog poslodavca i korisnika usluga u BiH po osnovi međunarodnog tendera na određeno vrijeme;

i) stranac koji boravi u BiH po osnovi razloga koji je utemeljen na međunarodnom ugovoru čija je BiH ugovorna stranka.

(3) Stranci iz stavka (1) ovoga članka, osim stranaca iz stavka (1) točke I) ovoga članka, mogu raditi u BiH bez radne dozvole, uz prethodno pribavljenu potvrdu o prijavi rada.

(4) Stranci iz stavka (1) ovoga članka koji namjeravaju raditi u BiH dulje od 90 dana u kalendarskoj godini dužni su pribaviti radnu dozvolu i dozvolu boravka po osnovi rada s radnom dozvolom.

(5) Stranci iz stavka (2) ovoga članka koji borave u BiH po osnovi viznog, bezviznog ili prethodno odobrenog privremenog boravka mogu raditi u BiH bez radne dozvole, uz prethodno pribavljenu potvrdu o prijavi rada.

(6) Potvrdu o prijavi rada, na zahtjev stranca, izdaje organizacijska jedinica Službe prema mjestu obavljanja poslova. Potvrda o prijavi rada izdaje se na obrascu propisanom podzakonskim aktom.

(7) Poslodavac može zaposliti stranca na onim poslovima za koje mu je izdana potvrda o prijavi rada i dužan je u svrhu kontrole tijekom trajanja rada posjedovati primjerak takve potvrde.

(8) Stranci iz stavka (2) ovoga članka koji podnesu zahtjev za odobravanje privremenog boravka po osnovi rada bez radne dozvole iz članka 71. (Privremeni boravak po osnovi rada bez radne dozvole) točke d) ovoga Zakona, uz uvjete iz članka 49. (Opći uvjeti za odobravanje boravka) ovoga Zakona, trebaju ispunjavati i posebne uvjete, koje Ministarstvo propisuje podzakonskim aktom. Strancu kojem je odobren privremeni boravak po ovoj osnovi ne izdaje se potvrda o prijavi rada.

Član 82

(Podnošenje zahtjeva za odobrenje i produženje privremenog boravka)

(1) Zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka podnosi se Službi.

(2) U pravilu, zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka stranac podnosi van BiH putem DKP-a BiH.

(3) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka na teritoriji BiH stranac podnosi nadležnoj organizacionoj jedinici Službe samo ako je:

a) u BiH ušao sa vizom za dugoročni boravak (Viza D); ili

b) državljanin države bezviznog režima.

(4) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka podnosi se najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka.

(5) Zahtjev za produženje privremenog boravka podnosi se u BiH nadležnoj organizacionoj jedinici Službe direktno, a van BiH putem DKP-a BiH. Zahtjev se podnosi najranije 60 dana, a najkasnije 15 dana prije isteka perioda odobrenog boravka.

(6) Zahtjev iz st. (1), (2), (3) i (5) ovog člana stranac podnosi lično u organizacionoj jedinici Službe, odnosno u DKP-u BiH, a za poslovno nesposobnog stranca zahtjev podnosi zakonski zastupnik.

(7) Stranac koji je podnio zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka na teritoriji BiH može ostati u BiH do donošenja konačne odluke o njegovom zahtjevu.

(8) Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka stranac je dužan da dâ biometrijske podatke.

Član 83

(Odlučivanje o zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka)

(1) O zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizaciona jedinica Službe u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe.

(2) Ako je zahtjev za odobrenje boravka podnesen na teritoriji BiH, podnosiocu zahtjeva izdaje se potvrda o podnesenom zahtjevu, koja mu omogućava boravak u BiH do donošenja konačne odluke o zahtjevu.

(3) Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada sa radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

(5) Na zahtjev stranca, a najkasnije 60 dana prije isteka dozvole privremenog boravka iz stava (3) ovog člana, Služba izdaje i rješenje o odobrenom privremenom boravku u roku od osam dana od podnošenja zahtjeva.

(6) Protiv rješenja iz st. (4) i (5) ovog člana ili odluke kojom je zahtjev stranca odbijen ili odbačen ili odluke kojom je postupak obustavljen, žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

(7) U odluci kojom je zahtjev za odobrenje privremenog boravka odbijen ili odbačen utvrđuje se rok u kojem stranac može dobrovoljno napustiti BiH, a koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja konačne odluke.

Članak 104.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca)

(1) Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo donosi podzakonski propis kojim se propisuju dokazi koji se dostavljaju uz zahtjev za odobravanje boravka, detaljnije uređuju: izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole boravka, izgled i sadržaj potvrde o podnesenom zahtjevu za boravak, postupanje pri odobravanju boravka i izdavanja dozvole boravka, oblik, izgled i sadržaj dozvole boravka, oblik, izgled, sadržaj, rok važenja, postupanje pri izdavanju

potvrde o identitetu, izgled i sadržaj potvrde o prijavi rada, postupanje pri izdavanju potvrde o prijavi rada, oblik, izgled i sadržaj osobne iskaznice za stranca i postupanje pri izdavanju osobne iskaznice za stranca, postupanje pri otkazu boravka, postupanje pri prijavi i odjavi boravišta i prebivališta, izgled, sadržaj knjige stranaca i postupanje pri ovjeri knjige stranaca, kao i druga pitanja bitna za boravak i kretanje stranaca u BiH.

(2) Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo donosi podzakonski propis kojim se uređuju pravila i standardi u postupanju, kao i druga pitanja u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, njihovim oporavkom i povratkom.

(3) Vijeće ministara, na prijedlog MCP-a, donosi podzakonski propis kojim se utvrđuje godišnja kvota radnih dozvola najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.

(4) Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo po stjecanju tehničkih uvjeta donosi podzakonski propis kojim se uređuju izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole boravka, postupanje pri odobravanju boravka i izdavanja dozvole boravka, oblik, izgled i sadržaj dozvole boravka s biometrijskim podacima stranca.

(5) Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo po stjecanju tehničkih uvjeta donosi odluku kojom će se naljepnica odobrenja boravka zamijeniti boravišnom dozvolom kao posebnom ispravom s biometrijskim podacima stranca.

(6) Ako se pokaže potrebnim, nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva MCP može donijeti podzakonski propis kojim se uređuju izrada i ažuriranje popisa znanstvenoistraživačkih organizacija u BiH i način njegove dostupnosti.

Članak 141.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa Vijeća ministara po ovom Zakonu)

(1) Nakon što pribavi mišljenje Ministarstva komunikacija i prometa BiH, Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva donosi podzakonski propis iz članka 40. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima u vezi s ulaskom stranaca) stavka (1) ovoga Zakona kojim se uređuju obveze prijevoznika koji dovozi stranca na granični prijelaz BiH, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Nakon što pribavi mišljenje MVP-a, Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva donosi podzakonski propis iz članka 40. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima u vezi s ulaskom stranaca) stavka (2) kojim se utvrđuje najniži iznos sredstava potreban za uzdržavanje stranca, svake godine do 31. prosinca za sljedeću godinu, ako taj iznos već nije određen podzakonskim propisom.

(3) Nakon što pribavi mišljenje Granične policije, Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva donosi podzakonski propis iz članka 40. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima u vezi s ulaskom stranaca) stavka (5) ovoga Zakona o graničnim prijelazima na kojima je moguće izdavati vize, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Nakon što pribavi mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH, Vijeće ministara na prijedlog Službe, upućen putem Ministarstva, donosi podzakonski propis iz članka 116. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima udaljavanja stranca) stavka (2) ovoga Zakona kojim se uređuju način i postupanje prilikom pokrića troškova vraćanja i troškova stavljanja pod nadzor, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva donosi podzakonske propise iz članka 121. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima u vezi sa stavljanjem stranca pod nadzor) stavka (1) ovoga Zakona kojima se uređuju standardi funkcioniranja imigracijskog centra, centra za smještaj žrtava trgovine ljudima, odnosno druge ustanove specijalizirane za prihvatanje stranaca, a koji se odnose na sanitarno-higijenske i druge uvjete smještaja, proceduru prihvata i smještaja korisnika, ishranu korisnika, medicinsku pomoć, komuniciranje s osobama izvan centra i pravnim zastupnikom, način upravljanja, uvjete financiranja, način osiguranja posebnih uvjeta za korisnike, kao i druga pitanja značajna za rad određene vrste specijalizirane ustanove.

(6) Uvijek kada se pokaže potrebnim, prema članku 58. (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga) stavku (2) točki

d) ovoga Zakona, Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva podzakonskim propisom određuje druge opravdane razloge humanitarne prirode, osim onih navedenih u članku 58. (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga) stavku (2) točk. a), b) i c) ovoga Zakona, zbog kojih se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobravanje boravka propisane ovim Zakonom može odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga.

(7) Uvijek kada se pokaže potrebnim, Vijeće ministara može: a) prema članku 19. (Opći uvjeti za ulazak) stavku (6) ovoga Zakona, propisati dodatne uvjete za ulazak stranaca u BiH kada to zahtijevaju razlozi zaštite sigurnosti BiH, javnog poretka, javnog reda i mira ili javnog zdravlja u BiH ili drugi razlozi koji proizlaze iz međunarodnih obveza BiH;

b) prema članku 21. (Oslobađanje od obveze pribavljanja vize) stavku (1) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a odrediti zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, kao i zemlje čiji državljanici mogu ući u BiH s drugom ispravom osim putovnice;

c) prema članku 21. (Oslobađanje od obveze pribavljanja vize) stavku (1) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a, osloboditi od pribavljanja vize nositelje posebnih vrsta putnih isprava;

d) prema članku 22. (Iznimke od obveze posjedovanja vize) stavku (5) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a izuzeti od obveze posjedovanja vize državljane određenih zemalja pod propisanim uvjetima;

e) prema članku 28. (Aerodromska tranzitna viza – Viza A) stavku (3), iznimno odlučiti da državljani određenih država trebaju posjedovati aerodromske tranzitne vize.

(8) Vijeće ministara, prema članku 20. (Ulazak pod posebnim uvjetima) ovoga Zakona, uvijek može donijeti odluku o odobravanju ulaska i boravka u BiH strancu i kad ne ispunjava uvjete iz članka 19. (Opći uvjeti za ulazak) ovoga Zakona.

(9) Vijeće ministara na prijedlog MCP-a donosi podzakonski propis prema članku 104. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima odobravanja boravka te boravišta i prebivališta stranaca) stavku (3) ovoga Zakona kojim se utvrđuje godišnja kvota radnih dozvola, najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.

(10) Nakon što pribavi mišljenja MVP-a, Službe i Granične policije, Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva, nakon stvaranja tehničkih uvjeta, donosi odluku kojom će odrediti početak primjene članka 122. (Obveza davanja biometrijskih podataka) ovoga Zakona.

(11) Vijeće ministara na prijedlog MVP-a, prema članku 131. (Podzakonski propisi o biometrijskim podacima, evidencijama, bazi podataka, zbirci podataka o putnim ispravama i povlasticama i imunitetima) stavku (3) ovoga Zakona, utvrđuje popis stranih putnih isprava i drugih isprava koje priznaje BiH i s kojima stranci mogu prijeći državnu granicu BiH, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.